Сашо Станојковиќ
Sašo Stanojkoviќ

Сашо Станојковиќ
Sašo Stanojkoviќ

ЗА ЉУБИТЕЛОТ
ON THE ART LOVER

Галерија на ДЛУМ, мај 2000
DLUM Gallery, May 2000

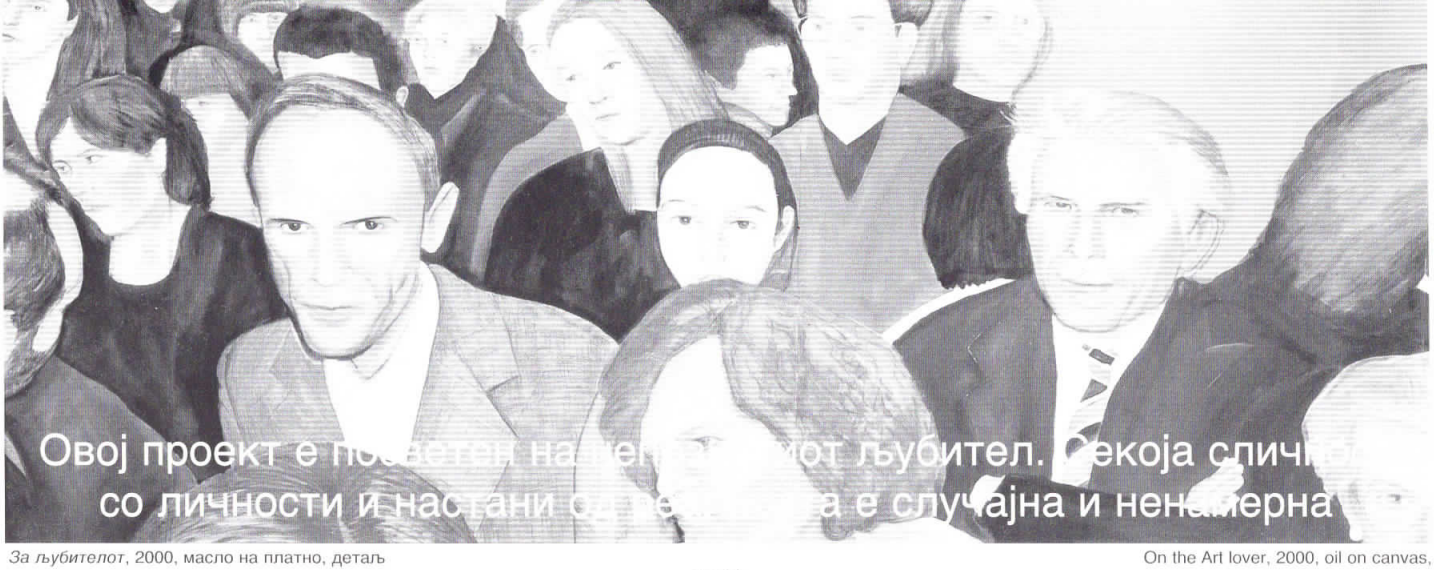

За љубителот, 2000, масло на платно, детаљ

On the Art lover, 2000, oil on canvas, deatail,

Конча Пиркоска

Љубителот на сцена

Интерактивниот проект на Сашо Станојковиќ насловен како ***За љубителот*** (кој е работен во три фази: разговор и анкетен тест со љубителите, и изработка на слика) претставува резултат на неговото емпириско и дедуктивно запазување. Овој концепт третира пред се еден мошне суптилен културолошки проблем кој што досега никој во нашата средина го нема ниту забележано, ниту разработувано.

Во неговата основа се наоѓа проблемот на разликите, на другоста, на инаквоста, во една социо-културолошка смисла. Поимот љубител кој може да се третира како своевиден верник чие потекло има историска заднина, не претставува ништо друго, освен еден поим што егзистира меѓу другите поими и кому низ историјата му е дадено конкретно, но периферно место и функција во системот на културата. Според општествениот, односно културниот статус, љубителот или аматорот им припаѓа секогаш на другите, на различните, на неповиканите, на мар-гинализираните, на изолираните групи. Исклучени од официјалните професионални, политички и културни кругови, тие постојано се обидуваат од периферијата да му се доближат на центарот.

Со регистрирањето на присуството на овој анонимен, изолиран круг посетители кои се поредовно присутни на културните настани и од самите професионални кругови, Станојковиќ се обидува да полемизира со историски наследениот културен статус на љубителите, поста-

Konča Pirkoska

The Art Lover on Scene

The interactive project of Sašo Stanojkovik entitled ***On the Art Lover*** (consisting of three phases: an interview, a questionnaire with the amateurs and making a painting) is a result of his empirical and deductive perception. This concept treats a very subtle cultural problem that was neither recorded nor reviewed in our cultural milieu so far.

It is based on the problem of difference, otherness and variousness in a sociocultural sense. The term art lover, that can be treated as a kind of a believer whose origin has historic background, is but a term that has been existing among other terms and that was presented in the course of history with a particular, yet peripheral, position and function in the system of culture. According to the social, that is, the cultural status, the art lover, or amator, has always belonged to the other, the different, the uninvited, the marginalized, the isolated groups. Excluded from the official professional, political and cultural circles, he is constantly trying to approach the center from the periphery.

By recording the presence of this anonymous, isolated circle of visitors who come at the cultural events more regularly than the professional circles themselves, Stanojkovik tries to polemicize with the historically inherited cultural status of the ama-

вувајќи ги во центарот на својот проект. Иако маргинализирани, тие во својата суштина се секогаш нужни, пожелни, неопходно присутни во епицентарот на јавниот културен чин. Како неуморни вљубеници, непорозни, дисциплинирани, верни, стабилни, постојани во својата непретенциозна емпатичност, во својата активна пасивност, тие невидливо и тивко ја згуснуваат атмосферата создавајќи го свечениот тон на јавните настани.

Како сведоци, очевидци на настаните чиј јазик, мислење или став редовно е потчинет на кодовите на отсеченоста, концептот на Станојковиќ реферира на љубителите кои се, сепак, оние Другите, но ослободени од снобовскиот менталитет, од грчот на хипокризијата на претенциозната "висока" интелектуалност која им е својствена и која ги краси Другите, наспроти нив.

Миметички насликаното платното на Станојковиќ, со димензии 7,50 x 2,80 м, тенденциозно ја симулира атмосферата на свечениот настан, но и прецизноста и структурата на фотографскиот медиум. По претходно извршената монтажа на фотографската матрица, низ цитатната трага на јазикот на овој медиум, по пат на пренесување, преместување и поврзување на фрагментите од фотографскиот контекст, Станојковиќ насликал еден фрагмент од масовна сцена, фокусирајќи се на публиката во чиј центар на композицијата ги сместил љубителите на уметноста, со што виртуелно, како во огледална слика го умножил и го удвоил нивното присуство и значење.

Станува збор за галерија и типологија на ликови-љубители, репрезен-ти на различни кланови, меѓусебно диференцирани, во зависност од нивната социо-културната структура. Нивниот различен back ground и интересирање може да се прочита и да се препознае и според анкетните прашања што Станојковиќ ги формулирал од претходно направените разговори со љубителите. Анкетните ливчиња кои се сегмент од интегралниот проект и отсуството на одговорите на прашањата (се до отварањето на изложбата) го чинат, во една Екоовска смисла овој проект отворен.

Љубителите во овој концепт на Станојковиќ го добиваат привилегираното централно место, носејќи ја функцијата и на субјект и на објект на наративната структура на сликата. Тие за прв пат се официјално повикани, поканети, но и официјално изместени од периферијата. Здобивајќи го статусот на главни протагонисти, носители на проектот-настанот, аматорите во овој случај, (за прв пат) ја преземаат улогата на аниматори на постојаната професионална и официјално поканета публика. Во оваа масовна сцена, како во огледална слика љубителите се наоѓаат во позиција да бидат поинаку видени, но и да се препознат себеси и сопствениот нарцизам. Со овој омаж, Станојковиќ се обидува статусот на љубителите да го третира и на рамниште на уметнички, но и на рамниште на теориски проблем.

teurs and make them the center of his project. Although marginalized, they are, actually, always required, desired, necessarily present in the epicenter of the public cultural act. As tireless lovers, non-porous, disciplined, devoted, stable, persistent in their unpretentious empathy, in their active passiveness, they invisibly and quietly thicken the atmosphere contributing to the solemn mood of the public events.

Stanojkovik addresses the art lovers as spectators, eyewitnesses whose language, opinion or attitude is ordinarily submitted to the codes of exclusion, referring them as the Others, yet released of the snobbish mentality and the hypocritical pressure of the pretentious "high" intellectuality, typical for the Others on the opposite side.

Stanojkovik's mimetically painted canvas, with sizes 7,50 m x 2,80 m, is tendentiously simulating both the atmosphere of the solemn event and the precision and the structure of the photographic medium. After the editing on a photographic matrix, with a hint of the language of this medium, by way of transferring, rearranging and moving the fragments from the photographic context, Stanojkovik painted a fragment of mass scene, focusing on the public. In the center of this composition he settled the art amateurs, creating something like a mirrored picture and multiplying their number and meaning.

The artist offers a gallery, a typology of characters-art lovers, representatives of various clans, mutually differentiated according to their sociocultural structure. Their different backgrounds and interests can be read and reveled from the questionnaire Stanojkovik made on the basis of the previous interviews with the amateurs. The questionnaires that are a segment of the integral project and the lack of answers to the questions (until the opening of the exhibition) make this project open, in an Eco-like sense.

The art lovers in this concept of Stanojkovik acquire the privileged, central position, bearing the function both of a subject and an object to the narrative structure of the painting. For the first time they are officially summoned, invited and officially removed from the periphery. Given the status of main protagonists, bearers of the project-event, the amateurs (for the first time) take the role of animators of the usual professional and officially invited audience. In this mass scene, as in a mirrored picture, the amateurs are in a position to be seen differently and to recognize themselves and their own narcism. With this homage, Stanojkovik tries to treat the status of the art lovers both on the level of an artistic and theoretical problem.

ДАЛИ ЈА САКАТЕ УМЕТНОСТА

DO YOU LOVE ART?

1. На што Ве потсетува оваа фотографија?

а) на спектакл
б) на зголемена посета на ликовните изложби
в) на успешна изложба

1. What does this photograph remind you of?

a) spectacle
b) mass attendance at art exhibitions
c) a successful exhibition

2. Која е причината за посетеноста на отворањата на ликовните изложби?

а) бесплатниот пијалок
б) бесплатниот влез
в) високите уметнички вредности

3. За што разговарате за време на свеченото отворање на изложбите?

а) за лични проблеми
б) за велосипедски трки
в) за самата изложба

4. Како дознавате за термините на изложбите?

а) од весник
б) ми испраќаат покани
в) на тел. 9865 - градски информатор

2. What is the reason for the attendance at the openings of art exhibitions?

a) free drinks
b) free entry
c) high artistic values

3. What do you talk about during the official opening of an exhibition?

a) personal problems
b) bicycle races
c) the exhibition in question

4. How do you learn about the exhibitions?

a) from the newspapers
b) I get invitations
c) from 9865 - City Informer

За Љубителот, 2000
масло на платно, 2,70 x 7,50

On the Art Lover, 2000
oil on canvas, 2,70 x 7,50

Овој проект е посветен на непоз
со личности и настани од реа

атиот љубител. Секоја сличност
носта е случајна и ненамерна

5. Каков подарок преферирате:

а) цвеќе
б) постер
в) слика

6. Во кое уметничко здружение би сакале да членувате:

а) КУД "Танец"
б) Друштво на филателисти
в) Друштво на ликовните уметници на Македонија

7. Кога се поклопуваат термините на неколку отворања на изложби:

а) одбирате да посетите само едно отворање
б) би сакале, но не успевате да стигнете на сите
в) успевате да стигнете на сите

5. What present do you prefer?

a) flowers
b) poster
c) painting

6. What art association would you like to be a member of?

a) The Cultural Artistic Association "Tanec"
b) a philatelists' association
c) The Association of Artists of Macedonia

7. When the opening times of several exhibitions coincide, you...

a) choose to go to one exhibition only
b) can't manage to see all of them, although You'd like to
c) manage to see them all

8. Кој вид на сликарство најмногу Ви се допаѓа:

а) реалистичното
б) експресионистичкото
в) апстрактното

8. What type of painting you like the best?

a) realistic
b) expressionistic
c) abstract

9. Кои вредности на уметничките дела најмногу ги почитувате:

а) техничките
б) националните
в) естетските

9. What values of the art works you respect the most?

a) the technical ones
b) the national ones
c) the esthetic ones

10. "*Јас Ви ја должам вистината за сликарството и јас ќе Ви ја кажам*" се зборови на:

а) Димитар Димитров
б) Жак Дерида
в) Пол Сезан

10. "I owe You the truth in painting and I will tell it to you", are the words of:

a) Dimitar Dimitrov
b) Jacques Derrida
c) Paul Cezanne

РЕЗУЛТАТИ:

Најмногу одговори под а)

Вие сте чест посетител на ликовните изложби, но тоа се уште не е доволно. За да ја заслужите титулата "љубител" потребно е да ја сакате самата уметност и тоа не од некој исклучиво личен интерес туку повеќе да се заинтересирате за делата. изложени на изложбите

Најмногу одговори под б)

Вие ја сакате уметноста, но се уште не сте ги продлабочиле знаењата за неа. Покрај посетувањето на изложби и љубовта за ликовната уметност за да се стане љубител ќе Ви помогнат и некои основни познавања.

Најмногу одговори под в)

Браво. Вие сте вистински љубител. Овој проект е посветен токму на луѓето како што сте Вие. Ја сакате уметноста и не пропуштате пригода да посетите некоја изложба, редовно разговарате за она што сте го виделе таму и сакате подетално да се информирате за концепцијата на изложбата. Вашата љубов кон уметноста може да ги засрами и професионалците кои живеат од уметноста.

RESULTS:

Majority of a) answers

You are a regular visitor to art exhibitions, but it is still not enough. In order to earn the title "art lover" You have to love the art itself, but not for purely personal interests. Show some interest in the works exhibited at the exhibitions, as well.

Majority of b) answers

You love art, but You have still not? enlarged Your knowledge about it. Besides visiting exhibitions and the love for fine arts, some basic knowledge might also help You.

Majority of c) answers

Bravo! You are a true art lover. This project is dedicated exactly to people like You. You love art and You never miss an opportunity to see an exhibition. You discuss the things You have seen there and wish to get more information on the concept of the exhibition. Your love for art might embarrass even the professionals who live of the art.

ЗА ЉУБИТЕЛОТ

Идејата за овој проект настана низ разговорите што прво случајно, а потоа и намерно, почнав да ги водам со анонимните посетители на ликовните изложби во галериите и музеите на нашиот град. Во текот на тие разговори се наметнаа многу прашања и најразлични одговори кои се однесуваат на уметничкото дело и неговата вредност. Во овој процес често се појавуваше проблемот на значењето на уметноста и нејзините естетски и морални критериуми кои отсекогаш ги збунувале љубителите на уметноста кои не се професионално ангажирани со неа.

Паралелно на процесот на подготовки се случуваа разни промени (кадровски, статутарни и естетски) во повеќе ликовни и културни институции, а и во уметноста воопшто, кои ја разбрануваа и разделуваа нашата културна јавност. Сепак, тоа нималку не ја поколеба публиката, составена од вообичаените посетители и љубители, и понатаму да доаѓа на настаните од областа на ликовната уметност.

Затоа, проектот го посветив на "непознатиот љубител", како еден споменик на неговиот интерес и љубов кон уметноста. Јасно е дека љубителите можат да се поделат на различни групи според нивниот интерес и знаење. Тестот составен од десетина прашања најчесто ја одразува постојаната дилема на сите нив околу тоа што е, а што не е уметност, која уметност е добра, а која не е. Резултатите од тестот, секако, не ја откриваат вистината за уметноста. Сепак, искуството ми покажа дека љубителите на уметноста, иако не се подеднакво информирани, секогаш се отворени за дијалог и за дискусии што барем можат да не приближат до вистината за уметноста.

Сашо Станојковиќ

ON THE ART LOVER

The idea for this project was born in the course of the conversations I had started incidentally, at first, and deliberately, afterwards, with the anonymous visitors at art exhibitions in the galleries and museums of our city.

During these conversations many questions and answers were raised concerning the art work and its value. The problems of the meaning of art and its esthetic and moral criteria occurred most often as the topics that had always confused the art lovers, the ones who are not professionally engaged in the art.

Parallelly with the process of preparation, all sorts of changes (personnel, legal and esthetic) happened in many artistic and cultural institutions and in art in general, shaking and dividing our cultural public.

However, it did not affect the audience composed of the usual visitors and amateurs; they kept on coming to the art events.

Therefore, I dedicated the project to the "unknown art lover", as a kind of a monument to his interest and love for art. It is obvious that amateurs can be divided into groups according to their interest and knowledge. The test composed of ten questions usually shows their constant dilemma on: what is and what is not art; what art is good and what art is not good. Certainly, the results of the test do not reveal the truth about the art.

Yet, my experience had taught me that, regardless of their mutual differences, the art lovers of art are always open for dialog and discussions that can at least bring us closer to the thruth about art.

Sašo Stanojkoviќ

САШО СТАНОЈКОВИЌ

Роден 3. 03. 1962 година во Скопје. Дипломирал на Факултетот за ликовни уметности во Скопје, на Отсекот за сликарство кај проф. Петар Мазев, 1985 година.
Од 1985 година член е на Друштвото на ликовни уметници на Македонија.

Адреса: Луј Пастер 23/1, 91 000 Скопје
тел. 091 235 437

Самостојни изложби:

2000 - Скопје, *За љубителот*, Галерија ДЛУМ

Групни изложби:

2000 - Скопје, *7 Зимски салон на ДЛУМ*, Музеј на современа уметност
1999 - Скопје, *Секогаш веќе апокалипса*, Институт за земјотресно инженерство и инженерска сеизмологија
- Истанбул, *Секогаш веќе апокалипса,* Културен центар "Јуксел Сабанџи"
- Скопје, *46 Годишна изложба на ДЛУМ*, Уметничка галерија " Скопје"

1997 - Скопје, *Скандал*, СЦЦА, хол на Фондацијата Отворено општество
1997 - Скопје, *6 Зимски салон на ДЛУМ*, Уметничка галерија "Скопје"
1995 - Скопје, *Сликарство "Мал формат"*, Културно информативен центар
1993 - Скопје, *4 Биенале на млади*, Музеј на современа уметност
1989 - Скопје, *2 Биенале на млади*, Музеј на современа уметност
1988 - Скопје, *ДЛУМ цртеж*, Народна и универзитетска библиотека "Св. Климент Охридски"
1987 - Скопје, *42 Годишна изложба на ДЛУМ*, Уметничка галерија "Скопје"
1986 - Скопје, *Изложба на дипломирани студенти на Факултетот за ликовни уметности* - Скопје, Културно информативен центар
1985 - Скопје, *40 Годишна изложба на ДЛУМ,* Уметничка галерија "Скопје"

Награди:
1989 - Скопје, *2 Биенале на млади*, Откупна награда на Министерството за култура на Република Македонија

SASO STANOJKOVIĆ

Born 3. 03. 1962, Skopje. Graduated from the Faculty of Fine Arts in Skopje, 1985.
1985 - member of the DLUM (Association of the Artists of Makedonija).

Address: Luj Paster 23/1, 91 000 Skopje, Macedonia, tel. 091 235 437

Solo exhibitions:

2000 - Skopje, *On the Art Lover*, DLUM Gallery

Group exhibitions:

2000 - Skopje, *4th Winter Salon of DLUM*, Museum of Contemporary Art
1999 - Skopje, *Always Already Apocalypse*, Museum of the City of Skopje, Institute for Earthquake Engineering and Engineering Seismology
- Istanbul, *Always Already Apocalypse*, Yuksel Sabanci Cultural Center
- Skopje, *46 Annual Exhibition of DLUM*, Art Gallery "Skopje"

1997 - Skopje, *Scandal,* SCCA, Open Society Institute
1997 - Skopje, *VI Winter Salon*, DLUM, Art Gallery "Skopje"
1995 - Skopje, *Small Format Painting*, Cultural Information Center
1993 - Skopje, *4 Youth Biennial*, Museum of Contemporary Art
1989 - Skopje, *2 Youth Biennial*, Museum of Contemporary Art
1988 - Skopje, *DLUM Drawings*, National University Library "St. Kliment Ohridski"
1987 - Skopje, *42 Annual exhibition of DLUM*, Art Gallery "Skopje"
1986 - Skopje, *Graduated Students Exhibition,* Faculty of Fine Arts, Cultural Information center
1985 - Skopje, *40 Annual Exhibition of DLUM*, Art Gallery "Skopje"

Awards:
1989 - Skopje, *II Youth Biennial*, Aquisition of the Ministry for Culture of Republic of Masedonia.

Изложбата и каталогот се финансирани
од Министерството за култура на Република Македонија
и ЈВП "Водостопанство на Македонија".

The exhibition and the catalogue were financed by
the Ministry for Culture of Republic of Macedonia
and JVP "Vodostopanstvo na Makedonija".

Посебна благодарност до Музејот на град Скопје од чија
документација беа користени повеќе фотографии во текот на
реализацијата проектот *За љубителот*, како и до Сузана Милевска,
куратор, Михајло Чиковски, кустос - документатор и Станко
Неделковски, фотограф во истата институција.

Special thanks to the Museum of the City of Skopje
wherefrom many photographs were used
in the period of of the project *On the Art Lover*
as to Suzana Milevska, curator, Mihajlo Cikovski, custodian - documen-
tator and Stanko Nedelkovski, photographer at the same institution.

Издавач: Друштвото на ликовни уметници на Македонија
За издавачот: Мирослав Масин
Предговор: Конча Пирковска
Текст: Сашо Станојковиќ
Превод на англиски: Маја Хаџимитрова - Иванова
Дизајн: Сашо Станојковиќ
Фотографии и слајдови: Станко Неделковски
Подготовка: Скенпоинт - Скопје
Печат: Lourens Coster
Тираж: 500

Publisher: Association of Artists of Macedonia
Editor in Chief: Miroslav Masin
Preface: Konca Pirkovska
Text: Saso Stanojkovik
Translation into English: Maja Hadzimitrova - Ivanova
Lay-out: Saso Stanojkovi∫
Slides and photographs: Stanko Nedelkovski
Pre-press: Skenpoint
Printed by: Lourens Coster
Copies: 500

ИСБН 9989-797-05-6 **ISBN 9989-797-05-6**